

Till Plan och exploateringsenheten
Österåkers kommun
184 86 Åkersberga

Yttrande över förslag till naturreservat i Karsvreta Träsk

- Vi är mycket positiva till att planerna på ett naturreservat vid Karsvreta Träsk nu bli verklighet.
- För att syftet med reservatet, bl.a. biologisk mångfald och skydd av hotade arter, ska uppfyllas är gränsdragningen på några ställen för snäv. Vi anser att avgränsningarna som föreslagits av Calluna och Ekologigruppen i deras respektive utredningar följs.
- Förslaget att lägga en förskola precis invid betesmarken bör utgå, dels av allergiskäl och dels för att det kan påverka groddjurens årstidsbundna rörelser negativt.

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen är mycket positiv till att ett naturreservat i Karsvreta träsk ännu blir av. Sedan några år har ett naturnätverk bildats med intresseföreningar som alla är mycket angelägna att naturreservatet kommer till stånd. Under senare tiden har vi också haft kontakt med kommunens tjänstemän för att försöka påverka att reservatet får den avgränsning som vi anser är nödvändig för att skydda biotopklassade områden med signalarter och för att bevara den biologiska mångfalden. Vi

har också arbetat aktivt för att säkra vandringsvägarna för de utrotningshotade arterna som finns i området, bl a groddjur och salamandrar. Det förslag som nu presenteras har dock tydliga brister som kan få mycket negativa konsekvenser för den biologiska mångfalden och även bryta mot artskyddsförordningen.

Gammal barrskog på fastigheten 2:381, även delar av 2:188 och en stor del av 2:186 har höga naturvärden och är till stor del klassade som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen i rapport från juni 2013. Här finns strukturer för naturskog och signalarter samt rödlistad art har också hittats. Angränsande skogsområden har enligt Skogsstyrelsen höga naturvärden.

Vi anser därför att större delen av exploateringen av fastigheten 2:381 ska utgå. Det gäller främst vägen upp till exploateringen, parhusen som föreslås i NV-sluttningen mot träsket samt husen på kullens topp i riktning mot träsket. Den föreslagna utbyggnaden i detta läge kommer för nära träskområdet och blir också ett hot mot salamandrarnas sommarhabitat.

Fastigheter 2:189, 2:193 och 2:192 är idag obebyggda. På fastigheterna föreslås en exploatering med 10 hus. Vi bedömer att detta kommer att få stor negativ påverkan på framförallt salamandrarnas sommarhabitat som ligger mycket nära den föreslagna bebyggelsen framförallt på fastigheten 2:189. Denna fastighet bör därför ingå i reservatet.

Etablering av förslola inom hägnet i hörnet av Karsvretavägen/Nantesvägen är synnerligen ogenomtänkt, då betesdjur som får, kor och hästar kommer att finnas alldeles utanför förskolans tomt för att beta markerna. Vetenskaplig forskning visar att hästar sprider stora mängder allergener i luften även på långa avstånd.

En av de byggda grodtunnlarna under Nantesvägen leder också in på förskolans tomt. Detta förslag bör tas bort.

Karsvretavägen bör bevaras intakt och inte byggas. Detaljplanen för Karsvretavägen bör därför upphävas för att garantera att vägen inte breddas in mot reservatet och asfalteras. Denna förändring skulle inte bara störa landskapsbilden utan också försvåra groddjurens vandringar.

Gammelskogen

Området kring Boda 2 är aktuellt för exploatering. I vår tidigare begäran ansåg vi att exploateringen av skogspartierna måste utgå, dels för att den är salamanderns hemområde, dels för att skogspartierna är klassade som nyckelbiotoper av Calluna.

Då kommunen inte avsåg att låta Skogsstyrelsen genomföra denna klassificering, tog naturnätverket och Karsvretagruppen initiativ till att en sådan inventering genomfördes i juni 2013.

Skogsstyrelsen har nu klassificerat ett skogsområde som nyckelbiotop och också definierat områden med högre naturvärden.

Calluna skriver i sin rapport följande:

"Två barrskogsbestånd (BS 1 och BS 2) är ovanligt gamla, över 120-år med inslag av överståndare 150-200 år. I område BS 1 finns ovanligt många grova granar. Dessutom finns en grov tall med ca 60 cm i brösthöjdscentimeter. Träden är mestadels frodvuxna utom på höjden där mycket senväxta tallar utgör ett litet parti med urskogskaraktär. Här finns en tall som är 222 år gammal med ett ormvråksbo." "Flera signalarter som indikerar höga skogliga naturvärden har hittats. Tallticka och

gnagspår efter reliktböck påträffades på senväxta tallar. Nära träsket växer sotlav på en gammal gran. Gnagspår efter signalarten bronshjon som lägger larver i döda granar, påträffades. Skogen har sådana naturvärden att den kan klassas som nyckelbiotop eller naturvärde enligt skogsstyrelsens nyckelbiotops-inventeringsmetodik. Barrskogarnas naturvärden och ekosystemfunktion förhöjs av dess läge i landskapet. Barrskogarna inramar våtmarken och det finns många olika övergångszoner, s.k. ekotoner, mellan fastmarksskog, sumpskog, öppen våtmark och odlingslandskap, vilket har mycket stor betydelse för den biologiska mångfalden. Dessutom är det avgörande för våtmarkens ekologi att det finns en zon runt våtmarken där avrinningen kommer från obebyggd naturmark. Alla tre skogarna har stora upplevelsevärden för en besökare som söker frid och skogskänsla och utgör också en spännande miljö för barns upptäckarlust i naturen. ”

Skogen har en enormt stor betydelse och en avverkning skulle få förödande konsekvenser för naturreservatet och för den biologiska mångfalden.

Kommunen tillstår också att barrskog med höga naturvärden även finns utanför de föreslagna avgränsningarna. Vi anser att denna naturmark även bör ingå i reservatet. Bl.a. ligger höjden med ormvråksbo och gammeltallar och reliktböck utanför naturreservatet.

Vi anser därför att större delen av exploateringen av fastigheten 2:381 ska utgå. Det gäller främst vägen upp till exploateringen, parhusen som föreslås i NV-slutningen mot träsket samt husen på kullens topp i riktning mot träsket.

Man föreslår också att befintlig stig flyttas på grund av ny bebyggelse och vägar. Den vackra naturstigen har högt rekreativvärde och bör därför ligga kvar i nuvarande läge och ingå i reservatet.

Exploatering av obebyggda tomter längs Karsvretavägen.

I förslaget redovisas en utbyggnad på idag obebyggda tomter med ett stort antal hus.

På fastigheten 2:189 föreslås fyra hus att byggas och på fastigheterna 2:192 och 2:193 tänker man sig att 6 hus kan byggas. Särskilt fastigheten 2:189 ligger mycket nära den träsknära delen av gräsmarken närmast träsket och bör absolut inte byggas. Om en exploatering genomförs här och även den på fastigheten 2:381 så bildas en getingsmal korridor i det mest känsliga läget för groddjuren och salamandrar. Salamandern har här sitt sommarhabitat. Större vattensalamander och åkergroda omfattas av artskyddsförordningen och alla grod- och kräldjur är fridlysta och en bebyggelse i omedelbar anslutning till träskområdet kommer att störa habitatet. Risken är också stor att de boende i dessa närbelägna fastigheter kommer att betrakta området som del av ”sin” mark och då blir användandet av marken för intensivt för att freda djurlivet. De 18 nya husen (10 längs Karsvretavägen och de fyra parhusen samt vägen vid nordvästra delen av slogspartiet) som planeras kommer att få mycket negativa konsekvenser på detta känsliga område.

Vi anser därför att framförallt tomt 2:189 absolut bör ingå i reservatsbildningen och inte byggas.

Som man också påpekar i ärendet är kommande klimatförändringar med ökade nederbördsmängder ytterligare ett argument för att hålla tillräckligt skyddsavstånd mellan vattendrag och bebyggelsen. De stora träden ger skugga och har en klimatutjämnande funktion.

Syftet är också att restaurera våtmarken så att dess ekologiska funktion och värden för biologisk mångfald ökar. Vidare är syftet med naturreservatet att bevara, utveckla och tillgängliggöra området för friluftsliv, rekreation och pedagogik.

Etablering av förskola i omedelbar närhet av reservatet.

I tidigare skede har en etablering av i detta läge diskuterats men avfärdats. Varför frågan kommit upp igen är en gåta då allt talar emot detta. Vetenskapliga forskningsrapporter visar att främst hästar sprider allergener på relativt stora avstånd. Man talar om upp till 100 meter. Här kommer barnen att vistas i absolut närhet till de betesdjur som ska beta i reservatet. Här kommer ett antal konfliktsituationer att uppstå om förskolan förläggas hit. Idag mynnar också en av de nybyggda grodtunnlarna under Nantesvägen direkt ut på förskolans markområde. Vi anser att ingen förskola ska etableras på föreslagen mark utan marken ska ingå i reservatet

Karsvretavägen

Detaljplan för utbyggnad av Karsvretavägen är antagen. Enligt planen ska den breddas ca 5 meter ut mot reservatet, med trottoar med kantsten. Den ska också asfalteras.

Om Karsvretavägen skriver Calluna: *"Ombyggnaden av Karsvretavägen är en antagen detaljplan. En lagakraftvunnen detaljplan, ett bygglov eller en arbetsplan för väg innebär inte att en åtgärd som är förbjuden i 4 § artskyddsförordningen får ske utan en dispens enligt 14 § samma förordning. Om Karsvretavägen även fortsättningsvis bibehåller karaktären som lågtrafikerad byväg, återskapas en betesbacke med glest trädskikt och örtrik flora."*

I januari 2013 begärde naturnätverket till f.d. samhällsbyggnadsdirektören att planen för Karsvreta skulle upphävas och hon svarar följande:

"Gällande Karsvretavägen så definierar detaljplanen endast vägområde och ingen ombyggnation är i dagsläget aktuell. Förhållandena för groddjuren förändras alltså inte i och med detaljplanen vilket innebär att Karsvretavägen även fortsättningsvis behåller karaktären som lågtrafikerad byväg. Vid eventuell framtida ombyggnation bör bevakning av groddjurens framkomlighet övervakas och den kunskap som vi nu har tillvaratas. Karsvretavägen är den absolut mest frekventa passagen för groddjur enligt Callunas inventering".

Av just denna anledning anser vi att Karsvretavägen ska behållas intakt och detaljplanen bör upphävas.

Slutord

Naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, återställa och återskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter. Vi anser att den föreslagna planen medför brister i denna ambition och vad gäller exploatering av nämnda fastigheter kommer det att innebära ett direkt hot mot skyddade och fridslysta arter.

Vi anser också att området inte får bli ett högexploaterat jippolandskap. Föreslagna lekredskap bör därför helst undvikas. Naturen är nog för ett fungerande reservat för djur och natur och mänsklig påverkan måste minimeras.

För Naturskyddsföreningen i Österåker

Christina Lundin
Ordförande